

**VALSTYBINĖS MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ 2010–2014 METŲ
PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANO
ĮGYVENDINIMO 2014 METAIS ATASKAITA**

Valstybinė moterų ir vyrų lygių galimybių 2010–2014 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 530. Šiai Programai įgyvendinti skirtas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. A1-323 patvirtintas Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2010–2014 metų programos įgyvendinimo priemonių planas.

2014 metais įgyvendintos šio plano 46 priemonės, daugiausiai priemonių įgyvendinta – užimtumo, moterų ir vyrų lygių galimybių įgyvendinimo mechanizmų ir metodų plėtros, ES ir tarptautinių įsipareigojimų vykdymo ir sveikatos apsaugos srityse. Programos priemonėms finansuotos iš ministerijoms ir įstaigoms, įgyvendinančioms programą, skirtų bendrųjų asignavimų. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija įgyvendino 14 priemonių; Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – SAM) – 5 priemonės, Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – LDB) – 5 priemonės, Lietuvos statistikos departamentas – 4 priemonės, Ūkio ministerija (toliau – ŪM) ir Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM) – po 3 priemonės, Aplinkos ministerija (toliau – AM), Krašto apsaugos ministerija (toliau – KAM) ir Užsienio reikalų ministerija (toliau – URM) – po 2 priemonės, Finansų ministerija (toliau – FM), Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM), Susisiekimo ministerija, Kultūros ministerija, Nacionalinė teismų administracija ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba – po 1 priemonę.

Priemonė „Įgyvendinti priemonės, skirtas trūkstantiems darbo įgūdžiams darbo vietoje įgyti moterims ir vyrams, grįžantiems į darbo rinką po ilgesnės pertraukos ir vyresnio amžiaus moterims ir vyrams“. LDB duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m., taikant remiamojo įdarbinimo priemones, pagalba, grįžtant į darbo rinką, suteikta 9100 asmenų, iš jų 4285 moterims, nedirbusioms 2 ir daugiau metų ir 15899 vyresniems kaip 50 metų asmenims, iš jų 6910 moterų. Savarankiška veikla pagal verslo liudijimą, mokant subsidijas verslo liudijimų įsigijimo išlaidoms kompensuoti, buvo remiama 869 asmenims, nedirbusiems 2 ir daugiau metų, iš jų 324 moterims ir 1170 vyresniems kaip 50 metų asmenims, iš jų 549 moterims, o įgyjant naują ir (ar) patobulinant turimą kvalifikaciją konkurencines galimybes darbo rinkoje padidino 961 ilgesnį laiką nedirbę, iš jų 412 moterų ir 397 vyresni kaip 50 metų asmenys, iš jų 160 moterų.

Priemonė „Moterims ir vyrams, siekiantiems savarankiško užimtumo, teikti informaciją apie verslo pradžios sąlygas, plėtrą, darbuotojų priėmimą į darbą, veiklos pagal verslo liudijimus galimybes, rengti verslo pradmenų mokymą“. LDB duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. verslo pradmenims skirtuose mokymuose dalyvavo 4890 asmenų, iš jų 2568 moterys. Konsultacijos apie individualios veiklos pagal verslo liudijimo galimybes ir subsidijas verslo liudijimo įsigijimo ir valstybinio socialinio draudimo įmokų išlaidoms iš dalies padengti suteiktos 18714 asmenų, iš jų 8603 moterims.

Priemonė „Organizuoti verslumo skatinimo renginius regionuose, centruojantis į atskirų Lietuvos regionų problemas ir galimybes“. ŪM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. VŠĮ „Versli Lietuva“ organizavo specializuotus moterų verslumo skatinimo renginius Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose. Kaune dalyvavo 142 moterys, Klaipėdoje – 122, Šiauliuose – 68.

2014 m. gruodžio 4 d. ŪM kartu su Verslo moterų tinklu bei VŠĮ „Versli Lietuva“ suorganizavo Verslių moterų (kompetencijų kėlimo) konferenciją, kurioje dalyvavo 119 moterų iš visos Lietuvos.

Priemonė „Remti smulkiojo verslo plėtros kaimo vietovėse projektus, skatinančius moterų ir vyrų, užimtų žemės ūkyje, alternatyvias verslo iniciatyvas, skirtas pereiti prie ne žemės ūkio veiklos“. ŽŪM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo nuspręsta paremti 33 projektus, iš kurių 8 projektams vadovavo moterys – ūkininkės. Likusiems 25 projektams vadovavo vyrai. Vienas iš šioje priemonėje numatytų atrankos pirmumo kriterijų, pagal kurį vertinant projektus prioritetas gali būti teikiamas tiems projektams, kurių vadovės ar įmonių, ketinančių įgyvendinti projektą, pagrindinės akcininkės yra kaimo moterys.

2014 m. patvirtintiems projektams įgyvendinti numatyta skirti 14,3 tūkst. litų Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir nacionalinio biudžeto lėšų, iš kurių 4,2 tūkst. litų tektų moterų ir 10,1 tūkst. litų – vyrų įgyvendinamiems projektams finansuoti.

Populiariausi verslai, kuriais ketina užsiimti pareiškėjai – statybos ir susijusių paslaugų teikimas, statyviečių paruošimo darbai, karjerų eksploatavimas, kraštovaizdžio tvarkymas – 14 projektų.

Priemonė „Remti projektus, skatinančius moterų ir vyrų alternatyvaus, ne žemės ūkio, verslo kūrimą ir plėtrą kaimo vietovėse“. ŽŪM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo nuspręsta paremti 48 projektus, iš kurių 12 vadovauja moterys ir 36 – vyrai. 2014 m. patvirtintiems projektams įgyvendinti numatyta skirti 21,4 tūkst. litų Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir nacionalinio biudžeto lėšų, iš kurių 5,5 tūkst. litų tektų moterų vadovaujamiems projektams finansuoti ir 15,9 tūkst. litų – vyrų įgyvendinamiems projektams finansuoti.

Populiariausi verslai, kuriais ketina užsiimti pareiškėjai – restoranų ir pagaminto valgio teikimo veikla – 12 projektų.

Priemonė „Organizuoti informacinius renginius vietinių užimtumo iniciatyvų, socialinių įmonių kūrimo projektų rengimo ir įgyvendinimo klausimais, skatinant moterų ir vyrų ekonominį aktyvumą ir savarankišką užimtumą“. LDB duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. 10 šalies regionų buvo organizuoti 57 vietinių užimtumo iniciatyvų projektų rengėjų ir kitų dalyvių mokymai, kuriuose dalyvavo 713 asmenų, iš jų 371 moteris. Įgyvendintų „Vietinės užimtumo iniciatyvos“ projektų pristatymui visuomenei organizuoti 26 renginiai, kuriuose dalyvavo 380 asmenų, iš jų 220 moterų. Teritorinėse darbo biržose buvo organizuota 19 informacinių renginių darbdaviams dėl reikalavimų socialinių įmonių steigimui ir valstybės pagalbos, teikiamos socialinėms įmonėms. Šiuose renginiuose dalyvavo 540 asmenų, iš jų 351 moteris.

Priemonė „Lietuvos darbo biržos internete rubrikoje „Vietinės užimtumo iniciatyvos“ skelbti informaciją apie vietinių užimtumo iniciatyvų projektų vykdytojus pagal lytį“. LDB duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. įgyvendinti 83 „Vietinės užimtumo iniciatyvos“ projektai. Iš jų 14 subsidijų gavėjų buvo moterys. Informacija apie vietinių užimtumo iniciatyvų projektų subsidijų gavėjus pagal lytį skelbiama Lietuvos darbo biržos interneto svetainėje http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams/Puslapiai/vui_valstybes_parama.aspx

Priemonė „Išrinkti ir apdovanoti moterį verslininkę nominacijai „Sėkminga ir versli“. 2014 m. lapkričio 20 d. ŪM buvo organizuotos profesinės verslo atstovų šventės „Verslo diena“.

Priemonė „Ūkio ministerijos interneto svetainėje sukurti ir ne rečiau kaip kartą per pusmetį atnaujinti rubriką „Moterys ir verslas“. ŪM interneto svetainėje rubrikoje „Moterys ir verslas“ skelbiamos moterų verslo istorijos ir kita aktuali informacija, susijusi su moterų verslumo skatinimu.

Priemonė „Remti projektus, skatinančius šviečiamųjų ir bendradarbiavimu grįstų iniciatyvų renginių, skirtų kaimo gyventojų, ypač kaimo moterų, veiklai aktyvinti, organizavimą“. ŽŪM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. Lietuvos ūkininkų draugijos surengtoms iniciatyvoms įgyvendinti buvo skirta 50,0 tūkst. litų Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir nacionalinio biudžeto lėšų. Lietuvos ūkininkų draugija organizavo 4 mugės, iš jų po vieną Vokietijoje ir Estijoje, „Lietuvių tautos amatų, papročių, tradicijų bei kulinarinio paveldo pristatymas Lietuvoje ir Europoje 2013–2014 m.“, kuriose dalyvavo 610 dalyvių, iš kurių 361 buvo moteris.

Priemonė „Organizuoti mokymus socialiniams partneriams kaip tapti šeimai palankia darbovieta“. SADM duomenimis, nevyriausybinė organizacija „Moterų informacijos centras“ 2014 m. rugsėjo 25–26 d. organizavo mokymus Druskininkuose socialiniams partneriams, kaip tapti šeimai palankia darbovieta. Mokymuose dalyvavo moterų nevyriausybinių organizacijų atstovai iš įvairių Lietuvos miestų.

Mokymų metu daug dėmesio buvo skirta nevyriausybinių organizacijų ir profesinių sąjungų bei kitų socialinių partnerių bendradarbiavimui. Į mokymus susirinko per 20 dalyvių. Pranešimus skaitė 4 lektorės.

Priemonė „Organizuoti visuomenės švietimo priemonės, skirtas atsakingai tėvystei skatinti“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, buvo organizuotas ir viešintas „SuperTėvelio Tėvadienio 2014“ konkursas socialiniuose tinkluose. Tinklas turėjo 1198 gerbėjus. Facebook statistikos duomenimis apie konkursą ir kampaniją sužinojo per 70,0 tūkst. socialinio tinklo dalyvių, o per Moterų informacijos centro Facebook tinklą iki 143,0 tūkst.

Priemonė „Parengti ir įgyvendinti mokymų kursą apie vyro ir moters lygiavertį bendradarbiavimą visų rūšių veikloje“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo organizuotas seminaras, kuriame akcentuota globalaus mokymosi svarba nagrinėjant moterų ir vyrų lygiavertčio bendradarbiavimo aspektus, apžvelgta migrantų moterų ir vyrų situacija integruojantis į darbo rinką Lietuvoje. Daug dėmesio skirta moterų ir vyrų padėties analizei užimtumo srityje artėjant pokyčiams darbo teisėje. Mokymų metu organizuota filmo „Geležinė ledi“ peržiūra ir apvalaus stalo diskusija „50:50 – sėkmės garantas verslui ir visuomenei“. Mokymuose dalyvavo 32 dalyviai – 7 vyrai ir 25 moterys. Seminaras vyko 2014 m. lapkričio 6–7 d. Druskininkuose. Informacija apie mokymus ir dalyvių straipsniai viešinti Moterų informacijos centro 2014 m. gruodžio 23 d. išplatintame Naujienlaiškyje.

Priemonė „Parengti ir įgyvendinti mokymo kursą „Vyrų ir moterų reprezentacija lietuvių žiniasklaidoje ir literatūroje: istorinis ir šiuolaikinis kontekstai“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. spalio 16–17 d. Druskininkuose buvo organizuoti mokymai „Vyrų ir moterų reprezentacija lietuvių žiniasklaidoje ir literatūroje: istorinis ir šiuolaikinis kontekstai“. Mokymuose dalyvavo 25 dalyviai, iš jų 18 moterų. 9 iš visų dalyvių buvo profesinių sąjungų ir 16 – NVO atstovų. Pranešimus skaitė 4 lektoriai.

Priemonė „Organizuoti teritorinių darbo biržų Jaunimo darbo centrų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, mokymus apie nestereotipinį moterų ir vyrų profesinį konsultavimą ir profesinį informavimą“. LDB duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo organizuoti dviejų dienų seminarai tema „Sudėtingų ir nemotyvuotų tikslinių grupių kokybiškas konsultavimas, jų kompetencijų vertinimas“ teritorinių darbo biržų ir

jaunimo darbo centrų specialistams. Seminarų metu pagrindinis dėmesys buvo skirtas kokybiško konsultavimo svarbai. Seminaruose dalyvavo 80 teritorinių darbo biržų darbuotojų.

Priemonė „Organizuoti apskritojo stalo diskusijas apie socialinių partnerių vaidmenį, įgyvendinant moterų ir vyrų lygias galimybes darbo rinkoje“. SADM kartu su kitomis institucijomis bei nevyriausybinėmis organizacijomis 2014 m. organizavo mokymus / seminarus / apskrito stalo diskusijas įvairiomis moterų ir vyrų lygybės temomis, kuriuose dalyvavo daugiau nei 300 atstovų iš

įvairių organizacijų: profesinių sąjungų atstovai, darbuotojai iš įvairių įstaigų, moterų grupių ar organizacijų atstovai ir kt.

Priemonė „Organizuoti darboviečių, užtikrinančių vienodą požiūrį į vyrus ir moteris, rinkimus“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo surengtas „Lygiausios darbovietės 2014“ konkursas per socialinius tinklus, socialinių partnerių tinklus ir populiarias interneto svetaines. Konkurso metu gautos 136 atsakytos anketos. Konkurso koncepcija ir klausimynas paruošti ir suderinti su atrankos komisijos nariais 2014 m. kovo mėn. Konkursas buvo viešintas portaluose Delfi.lt ir 15.min.lt. 2014 m. birželio ir liepos mėn. portale www.internetozinios.lt buvo publikuoti 2 straipsniai, pristatantys „Lygiausios darbovietės 2014“ konkursą.

Priemonė „Užtikrinti moterų politikų klubų tinklo veiklą visuose Lietuvos regionuose“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. nevyriausybinių organizacijų „Socialinių inovacijų fondas“ organizavo 3 stalo diskusijas su Kauno, Vilniaus ir Alytaus regionų politikų klubais. Renginiuose dalyvavo 36 moterys. Taip pat surengti 7 susirinkimai – apskrito stalo diskusijos Utenos, Marijampolės, Tauragės, Klaipėdos, Telšių, Šiaulių, Panevėžio regionų politikų klubuose. Juose dalyvavo 129 moterys.

Priemonė „Organizuoti seminarus visuose Lietuvos regionuose apie laikinųjų specialiųjų priemonių taikymą“. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo organizuoti 3 susitikimai su savivaldybių atstovais ir bendruomenėmis bei kitomis tikslinėmis grupėmis lyčių lygybės ir lygių galimybių integravimo klausimais. Susitikimai organizuoti kartu su projektu „Įvairovės parkas“.

Priemonė „Organizuoti mokymus apie JT konvencijos ir jos Fakultatyvinio protokolo taikymą“. Nacionalinė teismų administracijos duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo organizuoti mokymai „Lygios galimybės“, skirti Lietuvos Respublikos teismų teisėjams. Mokymus išklausė 36 teisėjai ir 3 teisėjų padėjėjai. Mokymams panaudota 2 tūkst. litų.

Priemonė „Skirti lėšų moterų nevyriausybinių organizacijų narystei ir veiklai Europos Sąjungos moterų organizacijų asociacijoje „European Women’s Lobby“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m., užtikrinant moterų nevyriausybinių organizacijų narystę ir veiklą Europos Sąjungos moterų organizacijų asociacijoje „European Women’s Lobby“ buvo apmokėtas narystės šioje asociacijoje mokestis, taip pat iš dalies prisidėta prie Lietuvos moterų lobistinės organizacijos narių posėdžio ir gebėjimų stiprinimo seminario vykusio 2014 m. gruodžio mėn. finansavimo.

Priemonė „Skatinti moterų ir vyrų lygių galimybių principo įtvirtinimą vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai projektuose, skirtuose kaimyninėms ir besivystančioms valstybėms“. Įgyvendinant šią priemonę, 2014 m., URM ypatingą dėmesį skyrė vienam iš pagrindinių vystomojo bendradarbiavimo politikos tikslų – siekti prisidėti prie žmogaus

teisių ir lyčių lygybės plėtojimo valstybėse partnerėse: ES Rytų partnerystės valstybėse, kitose valstybėse ir regionuose. 2014 m. paremti 7 projektai Gruzijoje, Moldovoje, Baltarusijoje, kuriais buvo skatinama tų šalių moterų ir vyrų lygybė, moterų ekonominis ir socialinis aktyvumas.

Toliau tęstas ilgametis Vilniaus universiteto Lyčių studijų centro projekto – tarptautinės interneto svetainės www.womenindemocracy.org palaikymas ir plėtra.

Įgyvendinant vystomojo bendradarbiavimo projektus ir kitas veiklas, buvo aktyviai bendradarbiauta su Lietuvos akademinė bendruomene ir 19 nevyriausybinių organizacijų.

Lietuvos patirtis, kaip užtikrinti moterų ir vyrų lygias galimybes, buvo skleidžiama tarptautinėje erdvėje pirmininkaujant Demokratijų bendrijos moterų ir demokratijos darbo grupei, rengiant ir platinant įgyvendintų projektų apžvalgas. Vilniuje organizuotame metiniame darbo grupės susitikime dalyvavo 30 atstovų iš 10 šalių. Pradėta bendradarbiauti su LEND (Leaders Engaged in New Democracies). Bendradarbiaujant su Demokratijų bendrijos moterų ir demokratijos darbo grupe, Tarptautinio respublikonų instituto moterų demokratijos tinklu, Šiaurės ministrų tarybos biuru Lietuvoje, Lygių galimybių plėtros centru, Vilniaus universiteto Lyčių studijų centru, Švedijos tarptautiniu liberalų centru 2014 m. spalio 8–10 d. Vilniuje buvo organizuota tarptautinė konferencija „Moterys vystomajame bendradarbiavime: iššūkiai po 2015-ųjų“. Renginyje dalyvavo 150 dalyvių iš 34 valstybių.

URM Vystomojo bendradarbiavimo departamentas 2014 m. pradėjo bendradarbiauti su Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Pagalbos vystymuisi komitetu, pirmą kartą stebėtojo teisėmis dalyvavo Lyčių lygybės pakomitečio posėdyje, kur diskutuota aktualiomis lygių galimybių vystomajame bendradarbiavime temomis.

Toliau tęstas darbas su ES Komisijos Vystomojo bendradarbiavimo direktoratu, parengta Lietuvos lyčių lygybės veiklų vystomajame bendradarbiavime 2013 m. ataskaita pagal ES Komisijos koordinuojamą Lyčių lygybės veiksmų planą.

Lietuva 2014 metais aktyviai dalyvavo tarptautinių organizacijų veikloje, susijusioje su moterų ir vyrų lygybės politikos įgyvendinimu, moterų teisių užtikrinimu, jų politiniu, ekonominiu, socialiniu įgalinimu, skleidė Lietuvos gerą patirtį ir prisidėjo prie lyčių lygybės įtvirtinimo pasaulyje. URM diplomatai, bendradarbiaudami su Lietuvos institucijomis, šiuos klausimus nuolat kėlė pasisakymuose Jungtinių Tautų, Žmogaus Teisių Tarybos, Europos Tarybos, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos, kitų tarptautinių organizacijų tribūnose. Lietuva rėmė pagrindines Jungtinių Tautų rezoliucijas moterų teisių užtikrinimo klausimais ir buvo jų bendraautorė.

Priemonė „Iš dalies finansuoti nevyriausybinių organizacijų renginius ar dalyvavimą tarptautiniuose renginiuose, skirtuose Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimui moterų ir vyrų lygybės klausimais“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, Lietuvos delegacija, sudaryta iš moterų nevyriausybinių organizacijų, 2014 m. dalyvavo Šiaurės ministrų tarybos kartu su Šiaurės lyčių ir Islandijos Gerovės ministerija konferencijose, kurių metu buvo pristatytos NIKK atlikto tyrimo „Nepilna darbo diena Šiaurės regione“, antrosios dalies išvados bei apžvelgta nevienodo darbo užmokesčio už vienodos vertės darbą problema, tyrinėjamos galimos priežastys bei dalijamasi gerąja praktika sprendžiant šią problemą. Reikjavike 2014 m. lapkričio 12 d. vyko konferencija tema „Nepilna darbo diena“, o 2014 m. lapkričio 13 d. vykusios konferencijos tema buvo „Vienodas darbo užmokestis ir lyčių lygybė darbo rinkoje“.

Priemonė „Organizuoti Europos lyčių lygybės instituto matomumo Lietuvoje užtikrinimą ir teminį bendradarbiavimą“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, Europos lyčių lygybės instituto matomumui užtikrinti, 2014 m. buvo sistemingai atnaujinamas instituto tinklalapio lietuviškos versijos turinys bei organizuotas naujos informacijos vertimas iš anglų į lietuvių kalbą.

Priemonė „Organizuoti paskaitas (seminarus) Krašto apsaugos ministerijos, įstaigų prie šios ministerijos ir kitų krašto apsaugos sistemos įstaigų valstybės tarnautojų, karių ir darbuotojų kvalifikaciją moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimo klausimais“. KAM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m., Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje (LKA) 2014 m. lapkričio 11 d. vyko seminaras–diskusija „Jungtinių Tautų 1325 rezoliucija. Moterys, taika ir saugumas: įgyvendinimo ypatumai“, kuriame dalyvavo LKA dėstytojai, darbuotojai ir pagal Politikos mokslų katedros Tarptautinių santykių bakalauro studijų programą studijuojantys kariūnai.

2014 m. gruodžio 3 d. Krašto apsaugos ministerijos atstovai dalyvavo SADM surengtame tarptautiniame seminare „Lyčių lygybės institucinis mechanizmas Lietuvoje“, kurio metu buvo pristatyti lyčių aspekto integravimo iniciatyvų gerosios praktikos pavyzdžiai krašto apsaugos sistemoje.

Kariams, vykstantiems į tarptautines operacijas ir misijas per praėjusius metus perskaityta 15 paskaitų moterų ir vyrų lygių galimybių klausimais. Bendras klausytojų skaičius – 190 žmonių.

Parengta ir atnaujinta informacija apie Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos Nr. 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir saugumo įgyvendinimą krašto apsaugos sistemoje Krašto apsaugos ministerijos interneto svetainėje

http://www.kam.lt/lt/tarptautine_humanitarine_teise_628/tarptautines_humanitarines_teises_saltiniai/saugumo_tarnybos_rezoliucija.html.

Priemonė „Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje į socialinių ir humanitarinių mokslų mokomųjų dalykų programas įtraukti temas moterų ir vyrų lygybės klausimais“. KAM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos mokomųjų dalykų programas įtrauktos temos, susijusios su Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos Nr. 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir nagrinėjamų klausimų įgyvendinimu.

Priemonė „Organizuoti specialistų, galinčių konsultuoti ir mokyti moterų padėties ginkluotuose konfliktuose klausimais bei dirbti tarptautinėse misijose lyčių reikalų patarėjais parengimą“. Įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. URM užtikrino galimybę dalyvauti mokymuose užsienyje, kai į civilines misijas deleguojami asmenys pageidavo mokymuose dalyvauti savo sąskaita.

Priemonė „Rengti ir nuolat skleisti moksliskai pagrįstą informaciją apie sveikatą stiprinančio elgesio įtaką moterų ir ypač vyrų gyvenimo trukmei, pareigą rūpintis savo sveikata“. SAM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras nuolat rengė ir skleidė moksliskai pagrįstą informaciją apie sveiką gyvenseną, elgsenos įtaką moterų ir vyrų sveikatai, sveikatos stiprinimą ir nuolatinį rūpinimąsi sveikata, sveiko senėjimo užtikrinimą Lietuvoje. Šiomis temomis buvo parengti ir visuomenės informavimo priemonėmis išplatinti 38 straipsniai bei informaciniai pranešimai. Taip pat buvo parengtos, tikslinėms grupėms ir kitai visuomenės daliai visuomenės informavimo priemonėmis išplatintos 6 atmintinės.

Priemonė „Organizuoti paskaitas moterims ir vyrams apie šeimos prokreacines funkcijas, asmens vaisingumo išsaugojimą ir puoselėjimą, įskaitant apsisaugojimą nuo lytiškai

plintančių ligų“. SAM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro interneto svetainėje (www.ulac.lt) buvo skelbiama informacija apie užkrečiamųjų ligų prevenciją. Visuomenės sveikatos biurų specialistai savo internetinėse svetainėse ir specializuotų renginių, konferencijų, skirtų įvairioms bendruomenėms, metu skleidė aktualią informaciją apie lytiškai plintančias ligas ir jų prevenciją.

Priemonė „Įgyvendinti Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programą, užtikrinant didesnę šios programos paslaugų prieinamumą“. SAM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo parengtas ir sveikatos apsaugos ministro 2014 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. V-979 „Dėl širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Širdies kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašas.

Priemonės „Rengti ir skleisti informaciją moterims apie galimybes pasitikrinti dėl krūtų ir gimdos kaklelio piktybinių susirgimų“ ir „Rengti ir skleisti informaciją apie galimybes pasitikrinti dėl priešinės liaukos piktybinių susirgimų“. SAM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m., Valstybinės ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) rengė ir platino informaciją apie vykdomas krūtų, gimdos kaklelio, priešinės liaukos piktybinių susirgimų prevencines programas. 2014 m. per naujienų agentūrą BNS buvo paskelbta ir kitais kanalais išplatinta 18 pranešimų spaudai apie ligų prevencijos programas, jų naudą. Be to, išplatintus minėtus pranešimus spaudai į VLK kreipėsi radijų, TV kanalų atstovai, prašydami VLK specialistų komentarų apie šias programas.

2014 m. VLK įgyvendino naujovę: kviečiant pasitikrinti pagal prevencines programas buvo pasitelkti Lietuvoje žinomi sportininkai. 2014 m. spalio mėn. VLK ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas pasirašė bendradarbiavimo sutartį dėl socialinių akcijų organizavimo. 2014 m. gruodžio 12 d. startavo socialinė akcija „Aplenk ligą“, kurios ambasadoriais tapo sportininkai.

Priemonė „Dalyvauti seminaruose ir kituose renginiuose, skleisti naujausią informaciją moterų ir vyrų lygybės klausimais Aplinkos ministerijos tinklalapyje“. 2014 m. AM atstovės pagal kompetenciją ir galimybes dalyvavo renginiuose lyčių lygių galimybių klausimais.

2014 m. spalio 16 d. AM vyko seminaras „Ar mes vienodai tausojame aplinką: apie atliekų rūšiavimą ir lyčių lygybę“. Seminare dalyvavo apie 70 žmonių, iš jų 9 nevyriausybinių organizacijų atstovai. Seminaras organizuotas AM ir Lygių galimybių plėtros centro iniciatyva. Skirta 5,0 tūkst. litų iš Gaminių ir pakuotės atliekų tvarkymo programos.

AM tinklalapyje www.am.lt, rubrikoje „Nuorodos“ talpinamos nuorodos į įvairių institucijų ir įstaigų, kurios dirba moterų ir vyrų lygių galimybių klausimais, internetinius tinklalapius, kuriuose galima rasti informaciją apie moterų ir vyrų lygių galimybes visoms suinteresuotoms grupėms.

Priemonė „Atlikti Aplinkos ministerijos ir įstaigų prie šios ministerijos įgyvendintų aplinkosaugos projektų analizę, įvertinant projektų biudžetus lyties aspektu“. Įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. AM ir jai pavaldžių įstaigų administruojami projektai dėl savo specifinių siekiamų tikslų prisidėjo prie lygių moterų ir vyrų galimybių užtikrinimo, nes projektų tikslai skirti visiems Lietuvos gyventojams.

Priemonė „Užtikrinti Moterų organizacijų elektroninio tinklo ir Informacinio portalo moterims funkcionavimą“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo užtikrintas Moterų organizacijų elektroninio tinklo ir Informacinio portalo moterims

funkcionavimas. Informacinio portalo moterims lankytojai galėjo domėtis ir daugiau sužinoti apie moterų ir vyrų lygybės aktualijas, skaityti įvairių ekspertų straipsnius, domėtis socialinėmis iniciatyvomis. 2014 m. Informacinio portalo moterims puslapį peržiūrėjo 32,0 tūkst. vartotojų. Per socialinį tinklą

Facebook pasiektų vartotojų skaičius – 400,0 tūkst. Elektroninio tinklo pagalba buvo vykdomos, stebimos bei plėtojamos diskusijos moterų ir vyrų lygių galimybių tematika tarp elektroninio tinklo narių atstovaujančių valstybės bei savivaldybės institucijoms, NVO, švietimo ir mokslo įstaigoms, profsąjungoms, bendruomenėms bei kitiems tinkle aktyviai veikiantiems moterų ir vyrų lygių galimybių ekspertams, taip pat viešinama aktuali informacija apie renginius ir mokymus.

Priemonė „Organizuoti seminarus apie galimus savivaldybių veiksmus, užtikrinant moterų ir vyrų lygias galimybes“. SADM bei Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo organizuoti 2 seminarai apie galimus savivaldybių veiksmus, užtikrinant moterų ir vyrų lygias galimybes Kaišiadorių ir Prienų rajonų savivaldybėse. Renginiuose dalyvavo 31 asmuo, iš kurių 26 moterys.

Priemonė „Tobulinti Vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų kvalifikaciją moterų ir vyrų lygybės darbo vietoje klausimais“. VRM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. Vidaus reikalų ministerijoje (toliau – VRM) ir jai pavaldžiose įstaigose iš viso buvo organizuoti 7 mokymai, kuriuose buvo tobulinama darbuotojų kvalifikacija moterų ir vyrų lygybės klausimais. Šiuose mokymuose dalyvavo 167 darbuotojai, iš jų 53 ir 114 vyrų.

Priemonė „Skatinti Susisiekimo ministerijos reguliavimo srities įmonių vadovus vykdyti darbuotojų švietimą, skirtą keisti diskriminuojamą požiūrį į moters ir vyro vaidmenis ekonominėje veikloje, užtikrinti žinių apie moterų ir vyrų lygybę sklaidą“. Įgyvendinant šią priemonę Susisiekimo ministerijos reguliavimo srities įmonės, bendrovės, įstaigos 2014 m. organizavo vidinius, nuotolinius mokymus, paskaitas savo darbuotojams lygių galimybių klausimais. Šiuose mokymuose dalyvavo 580 darbuotojų.

VĮ Lietuvos oro uostai praėjusiais metais papildė Klientų aptarnavimo standarto pagrindinius bendravimo su klientais principus dėl įžeidžiančių ar dviprasmiškai suprantamų komentarų ir kliento lyties. Su jais buvo supažindinti 510 įmonės darbuotojų, 6 įmonės partneriai, vykdytys veiklą oro uostuose. Darbo pokalbius vedantys 27 padalinių vadovai buvo supažindinti su atrankos principais, akcentuojant kandidatų lyčių skirtumus, neutralų požiūrį ir skiriant pagrindinį dėmesį kandidato darbo įgūdžiams.

Priemonė „Organizuoti seminarus, skirtus skatinti darbdavius planingai ir sistemingai propaguoti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą darbe ir lygiavertį požiūrį į moteris ir vyrus siekiant įsidarbinti ar būti paaukštintam pareigose“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo surengti 2 seminarai „Moterų ir vyrų lygybės darbe įgyvendinimas“. Seminaruose iš viso dalyvavo 34 asmenys.

Priemonė „Organizuoti moterų ir vyrų lygių galimybių principo laikymąsi, įgyvendinant Lietuvos 2007–2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijos ir Žmogiškųjų išteklių plėtros, Ekonomikos augimo, Sanglaudos skatinimo bei Techninės paramos veiksmų programų priemonių stebėseną“. FM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, užtikrinant moterų ir vyrų lygių galimybių principo laikymąsi ir rengiantis 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui, 2014 m. sausio 21 d. finansų ministro įsakymu Nr. 1K-014 „Dėl Horizontaliųjų principų įgyvendinimo priežiūros darbo grupės sudarymo“ buvo sudaryta darbo

grupė ir atnaujintos jos funkcijos. 2014 m. įvyko 3 darbo grupės posėdžiai, skirti moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo horizontaliųjų principų įgyvendinimo klausimams aptarti.

2014 m. buvo pabaigtas FM iniciatyva 2013 m. pradėtas horizontaliojo principo „Lyčių lygybė ir nediskriminavimas“ įgyvendinimo vertinimas. Šis vertinimas nagrinėjo moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo principų įgyvendinimą panaudojant 2007–2013 m. ES struktūrinę paramą, siekiant pagerinti šių principų įgyvendinimą 2014–2020 m. laikotarpiu. Vertinimo rezultatams aptarti 2014 m. Finansų ministerija organizavo tarptautinę konferenciją „Lyčių lygybė ir nediskriminavimas ES struktūrinėje paramoje: patirtys ir galimybės 2014–2020 m. laikotarpiu“. Vertinimo metu taip pat buvo parengtos metodinės gairės „Lyčių lygybės ir nediskriminavimo prioriteto įgyvendinimas ES struktūrinės paramos investicijose“.

Priemonė „Atlikti moterų ir vyrų padėties pokyčių visose srityse išplėstinį tyrimą ir vertinimą“. SADM duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo atliktas bendras išplėstinis lyginamasis Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2010–2014 m. programos poveikio vertinimas, kurio metu nustatytas efektas visuomenės nuomonės pokyčiams. Tyrimas parodė, kad visuomenės palankumas moterims vadovėms ir moterims, dalyvaujančioms politinių ir ekonominių sprendimų priėmimo, nuosekliai auga. Taip pat, palankiai įvertintas moterų dalyvavimas darbo rinkoje ir moterų verslumo skatinimas, tačiau mažiau palankiai įvertintas atlyginimų skirtumų mažinimas ir institucinių mechanizmų efektyvumas.

Priemonė „Rengti ir skelbti statistinę informaciją pagal lytį Statistikos departamento interneto svetainės www.stat.gov.lt, Rodiklių duomenų bazėje ir teminėse lentelėse“. Statistikos departamento duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. Oficialiosios statistikos portale www.osp.stat.gov.lt Rodiklių duomenų bazėje ir teminėse lentelėse „Moterų ir vyrų lygybė“ paskelbta 2013 m. statistinė informacija apie moteris ir vyrus.

Priemonė „Rengti pranešimus spaudai apie moterų ir vyrų lygių galimybių pokyčius“. Statistikos departamento duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo parengtas ir paskelbtas pranešimas spaudai „Valstybės valdyme daugėja moterų“.

Priemonė „Rengti statistinę informaciją apie moteris ir vyrus pagal vartotojų užklausas“. Statistikos departamento duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m., atsakant į vartotojų paklausimus, statistinė informacija pagal lytį buvo teikiama šalies institucijoms, mokslo įstaigoms, visuomeninėms ir tarptautinėms organizacijoms.

Lietuvos statistikos departamento specialistai parengė statistinę informaciją Penktojo pranešimo apie Jungtinių Tautų konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims įgyvendinimą Lietuvoje. Dalyvavo Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto 58-je sesijoje 2014 m. liepos 9 d. Ženevoje Pranešimo gynime. 2014 m. kovo mėn. taip pat dalyvavo Jungtinių Tautų Europos Ekonominės komisijos darbo sesijoje lyčių statistikos klausimais Ženevoje. Minėtoms priemonėms įgyvendinti 2014 m. iš bendrųjų Lietuvos statistikos departamento asignavimų buvo skirta 33,4 tūkst. litų.

Priemonė „Rengti statistikos leidinį „Moterys ir vyrai Lietuvoje“. Statistikos departamento duomenimis, įgyvendinant šią priemonę, 2014 m. buvo išleistas statistikos leidinys „Moterys ir vyrai Lietuvoje 2013“. Leidinyje pateikta statistinė informacija apie moteris ir vyrus Lietuvoje ir Europos Sąjungoje: jų pagrindines demografines, socio-ekonominės charakteristikas, dalyvavimą darbo rinkoje ir valstybės valdyme, švietime, mokymąsi visą gyvenimą, sveikatą ir socialinę apsaugą, namų ūkius ir šeimas, vaikų priežiūrą, smurtą ir nusikalstamumą.